

A IOWA

„Fiatalok, dögösek, és nagyon jók, tessék megnézni!” — az invitálás az A IOWA nevű jugoszláviai magyar társulatra vonatkozott, akik az auditorium maximumban adták elő kedd este *Harmat* című produkciójukat. Am az estéli kezdés előtt még újra elindult *Enzo Cozzi* gólyalabakon járó rémisztő figurája is a Klauzál térről. Vörös szálai az egyetemhez vezettek, legalábbis engem...

Mondják, az amatőr színész képzetlenebb profi társainál. Ez aztán amennyire hátrány, éppúgy előny is lehet. A profi színész mindig folytatja valaminek. Magával hurcolja a kialakult színház több ezer éves előítéleteit, intézményrendszerét, az aktuális kultúrpolitika, egyszerűen mindig folytatja valaminek. Magával hurcolja a kialakult színház több ezer éves előítéleteit, intézményrendszerét, az aktuális kultúrpolitika, egyszerűen mindig folytatja valaminek. Magával hurcolja a kialakult színház több ezer éves előítéleteit, intézményrendszerét, az aktuális kultúrpolitika, egyszerűen mindig folytatja valaminek.

Nem látni és megszeretni, avagy: kacagj, néző, kacagj!

Új film

A Blake Edwards rendezésében másorra tűzött amerikai filmvígjáték jó munka a maga nemében. A humor, a bölcsesség számos módszerével dolgozik a film, de olyan természetesség oldja meg a szereplők a feladatukat, hogy csak egyszer-egyszer juthat az ember eszébe: ezt már valahol láttam.

A film története röviden: Waltert, mint újdonsült üzletembert, a főnöke egyből mély vízbe akarja dobni, hogy bizonyítson. Egy dús-gazdag japán partnernek rendezett fogadásra készül Walter, ahová csak párosával illik menni, így kölcsönkéri bátyja feleségét. A bátyja a felesége helyett egyik barátját ajánlja egy apró használati utasítással; ne itassa, mert akkor túlnőni fel szabadul. De mégis pezsgőznek, aztán indul az akció, ahol a nő egy pszichopata udvarlója játszik még szerepet, mivel egy erotikus képzőművészeti kiállításra futnak össze, egy „mobil” alkotás mellett.

Néhol kicsit „leül” a film, de aztán az ötperces nevetőgörgés után mindez semmi-ségnek tűnik, sőt jól is esik kicsit megnyugtatón az arcizmok. A film angol címe *Blind date*. A magyar cím úgy-ahogy találó: Walter már nagyon izgul, hogy megismerje, hogy „meg-lássam” a bátyja által beígért hölgyet. Mikor a hölgy belép a szállodai szobájába — függönyök lehúzóva, villany felgyújtva — kicsit beszélgetnek, de kü-

EAST-NAPKELET SZÍNHÁZI FESZTIVÁL MAI MŰSORA

9 óra, ifjúsági hotel: Tréningek.
11 óra, aula: Víták, felolvasások.
18 óra, aula: Modern Dance (NL).
18 óra, Klauzál tér: Enzo Cozzi (I).
17 és 20 óra: Kisszínház: Ifjak Színháza (SU).
20.15 óra, auditorium maximum: Ebla.
21 óra, Bálint Sándor Művelődési Ház: Evan Moar (GB).
21 óra, JATE-klub: Rolló (SF).
21 óra, Bartók művelődési központ: SZEDISZ (H): Bábuk.
23 óra, Bartók művelődési központ, pince: Magda Banach (ARG/PL).
23 óra, JATE-klub: Music: Koyaniskuatzi (H), Kündü (H).

a színészek bejárnak, nem lineáris, hanem koncentrikus. Örvénylő. A középpontban az emberi test izzik, ebből indul, ezt járja körbe, ide tér vissza minden mozdulat.

Nem tudom leírni az A IOWA produkciójának menetét sem. Nem tudom elmondani, mi történt. Ez a nyelv, ez a jelzésrendszer, amit épp most használok, m.inderre alkalmatlan. Amit a színpadon láttam, arról — néhai és igen rövid ideig tartó amatőr színpadi — kor-szakomból — csak a testemnek vannak emlékei, a nyelvemnek alig. Monoton hang-effektusok vezetnek be a színészek mozdulatait. Sötét-ség, gyertyák és misztika. A fiú meztelensége nem lep meg, az sem, hogy a földre fekszik, az sem, hogy a másik föléhajol, s néhány ujjnyira a teste fölött, szájától fedetlen szeméremén keresztül a bokájáig, oda-vissza járja be arcával a testét. Egészen addig, míg egy feszített arcú figura el nem űzi. Valamiféle harc indul meg kettejük között a meztelenségért, nem tudom, ezt véleményem szerint. Félmeztelen emberek lépnek elő mozdulatlanul.

félhomályából. Hatalmas vaskerekeket ütnek vasbotokkal, a hangerő iszonyatos, de a dobolás üteme pontos és megkomponált. Szemben térdelnek velem. Valami történik a hátuk mögött is, de csak ezekre a doboló férfiakra tudok figyelni, akik egész lényüket égetik bele ebbe a kíméletlen, önkínzó, az elviselés határát súroló mozdulatsorba. Ebben a pillanatban: szerszámok. Rabszolgák. A világot uraló törvények működtek ilyen kegyetlenül, durván és mégis tisztán, ahogy most ők dobolnak, az ember érkezéig.

Amikor hirtelen abbahagyják megpillantom az egyik fiú arcát. A mozdulatlan, az ütések alatt mindig végig mérv arc most néhány másodpercig újra önön emberi létezéséről szól. A szemeknél kének és fardak látnak, a halántékról lecsorgó verejték mely árkokat ás az arc bőrébe. A színész egy pillanatra maga elé néz. Ez nem szerep, de a színpadon történik, tehát mégis az. Ez az ember itt és most talán újra megtudott magyarul valami fontosat. Az előadás folytatódik.

Dal.

Kastélyból faluház

Kastélyból alakították ki faluházat a Vas megyei Gasztonyban. Az 1880-as években készült műemlék jellegű építményt egy ideig laktanyának használták, majd kultúrházat és lakásokkal alakították ki benne. A nyolcvanas évekre azonban annyira megrongálódott a fűdésszerkezete, hogy életveszélyessé nyilvánították.

A Vas megyei kastélyok hasznosítására meghirdetett országos pályázat kiírásában a gasztonyi volt Pázmány-kastély is szerepelt. Az épület megmentésére a helybeli lakosság kezdeményezése alapján sajátos elképzelés született, így lett végül is a kastélyból faluház, amelyben 120 személyes előadóterem, klubszoba kapott helyet.

Mit szabad, s mit nem

A Szovjetunió kormányának határozata alapján szeptember 15-vel külföldi turistáknak, magáncélból (beleértve a meghívást is) utazóknak, valamint tranzitutasoknak tilos a Szovjetunióból kihozni az alábbi közszükségleti cikkeket: gépkocsi-akkumulátorok, elektromos kábelek és vezetékek, lakatos szerszámok, gépkocsi-alkatrészek, gépkocsi-gumiköpeny, építőanyagok, szörme és szörmeárú, kávé, kakao, tea, kaviár, mindenfajta kelme, szőnyegfélések, bőrruházat, fehérnemű és alsónemű, kötött felsőruha és alsónemű, asztalnemenő, ágynemű és törülköző, harisnyafélések, ernyők és pótalkatrészek, háztartási edények és evőeszközök, gyógyszerek, háztartási és tisztálkodási szerek, illatszerek és koz-

metikumok, vitaminok, varrógépek, hűtő- és fagyaszítógépek, kerékpárok, fényképezőgépek és amatőr fényképezési berendezések, háztartási elektromos készülékek, porszívó, mosógépek, kőtögepek, szórakoztató elektronikai termékek, gyermekruházat és gyermeklábbelik, külföldi gyártmányú árucikkek, ékszerek és egyéb nemes fém-ből és drágakőből készült tárgyak.

A Szovjetunióból kivihető közszükségleti cikkek összértéke nem haladhatja meg a 100 rubelt. A tiltó listán szereplő áruk és élvezeti cikkek postacsomagban nem küldhetők ki. Az egy postacsomagban kiküldhető közszükségleti cikkek összértéke nem haladhatja meg a 30 rubelt.

Új tanszékek a JATE-n (2.)

Szakembereket a bioiparnak!

A gödöllői agráregyetemen és a Budapesti Műszaki Egyetemen régebb óta működik biotechnológiai tanszék, a tudományegyetemen azonban — ahol a kutató biológusokat képezik — eddig nem volt ilyen önálló intézet. Ezért is úttörő vállalkozás bizonyos értelemben az, hogy az ideit tanévtől megalakult a természettudományi karon belül a JATE biotechnológiai tanszéke, Mécs Imre (59 éves) egyetemi docens, a biológiai tudomány kandidátusa vezetésével.

— Az önálló tanszékek megalakulásának ötlete Ferenczy Lajos professzortól származik — mondta Mécs Imre —, s ezt támogatta a biológiai tanszék csoportja, a JATE rektora, valamint a TTK dékánja is. A biotechnológia tárgykörében azonos folyamatok tartoznak, amelyek során biológiai eredetű anyagokkal (enzimekkel, sejtekkel, sejtszövetekkel) ipari méretű műveleteket végzünk. Ebből adódik tanszékünk profilja is: közvetíteni kívánunk a leendő bioipari létesítmények és az oktató-kutató intézetek között. Ennek érdekében a legújabb tudományos eredményeket gyakorlatban alkalmazni tudó szakembereket kívánunk képezni.

A tanszék végleges helyét néhány év múlva az Aradi vértanúk terén, a Bojai Intézet alagsorában kap majd, addig ideiglenesen a Deák Ferenc Gimnáziumban találta „otthonra”. Valóban ott-honról van szó, hiszen, mint erről személyesen is meggyőződhettem, szívesen fogadták őket. Az új, modern épület földszintjén egy hallgatói és három kutatólaboratóriumot alakítanak ki, s egyéb helyiségeket is rendelkezésükre bocsátottak. A gimnáziumnak e helyiségek-re most az oktatásban nem volt közvetlenül szüksége, így az egyetemmel kölcsönösen előnyös megállapodást kötöttek. A biotechnológiai

tanszék elhelyezése a JATE bérleti díjat fizet, melynek egy részét letanítják: harmadik és negyedik osztályos gimnazisták számára magas óraszámú biotechnológiai tantárgyakat oktatnak. Az e képzési formában részt vevő tanulók az értekezési mellé technikai oklevelet kapnak.

Ottjártamkor a helyiségek berendezése, a műszerek beállítása folyt, Mécs Imre elmondta, hogy az alapvető műszerek már megvannak, sokat segített ebben a SZOTE mikrobiológiai tanszéke is (a tanszékvezető egyébként több mint két évtizeden át ott dolgozott, jelenlegi kinevezéséig). A tanszék létesítésének költségeit részint a Művelődési Minisztérium (több mint 4 millió forinttal), részint pedig a Szegedi és Dél-Alföldi Innovációs Park (3,6 millió forinttal) állta. Ennek fejében az utóbbi cég számára — amely egyébként a közel-múltban alakult át Biocon-cept Kft.-vé — az általuk megrendelt kutatásokat el-

végzik, magyarul szólva „le-dolgozzák” a támogatást.

Terveikben szerepel, hogy lehetőségeikhez mérten bekapcsolódjanak a hazai fermentor-gyártásba, s hozzájárulnak a magyar bioipari programhoz. Magyarországon energiahordozókban, nyersanyagokban nem túl gazdag, ám a bioipar alapanyagául szolgáló biomassza bőségesen rendelkezésünkre áll.

A negyed- és ötödéves egyetemisták számára természetesen igen fontos, hogy a konkrét gyakorlati módszerekkel is megismerkedjenek. Ennek érdekében tervezik, hogy az Irinyi Kollégium épülete alatt egy kutató-gyakorló laboratóriumot hoznak létre számukra, ahol sajátos módszerekkel üdítőitalokat és sört gyártanának. Ezt követi majd más, biotechnológiai profilú tanműhelyek létesítése is. E sorok íróját meg is kínálták egy pohár saját készítésű sörrel; igaz, ez még a régi módszerrel készült, ám igen-csak izletes volt.

Sandi István

Kétszázhetven éves Szeged „új” címere

Tegnap délután kevés híján három órás ülést tartott a Városháza Tanácsadó Testület.

Beszélgésük tárgyaként Szeged jelképeit, ünnepeit szolgálták. Nemrégiben lapunk hasábjain kerestük nevükben a város lakóinak ez irányú ötleteit, javaslatait — és nem is hiába, hiszen egész kötegre való levél érkezett.

A szerdai tanácskozáson megállapodtak abban, hogy vissza kell állítani a város régi címerét. A lehetséges változatok közül a legkorábban előforduló, egy 1719-es keltezésű oklevélben látható címerformát foglaltak javaslatukba.

Ugyancsak egyetértettek

a városzászló megjelenési formáját tekintve. Országzászló is lesz Szegeden, mégpedig a felújított rendellen.

A szegedi hősi emlékmű vitáját viszont elnapolták. Felállítási helye, jellege fölött újra megütözköznek a vélemények.

Ugyancsak hosszú vita folyt arról, hogy legyen-e a városnak saját ünnepe, s ha igen, hogyan válasszák meg a legmegfelelőbb napot. Itt sem született még végleges döntés.

Egyetértettek viszont a diszpolgárság visszaállításának ügyében, új korszakot nyitva a kitüntetés történetében.

Ny. P.

Kiről álmodik a lány?

Reflex

Az Ötödik sebesség vendége volt nemrég Deutsch Tamás, akit olvasó és hallgató a Vencel téri események kapcsán ismerhet. Nos, hát most nem egészen önként vállalt, szorító helyzetben hallhattuk hangját az éteren keresztül. A stúdióvendégnek a lelkes szerkesztők legelőször is lejárattak egy magnófelvételt, mely egy fiatal leánnyal készült interjú rögzített. Ebből kiderült, hogy a nyilatkozó fiatal hölgy nemrég a Balatonnál látta Deutsch Tamást, és azonnymában szerelemre is gyulladt iránta. Mint elmondta, első látásra keletkezett, érzéseit természetesen nem közzölte imádját, csupán titkon és messziről epekedett, s figyelte Deuschot, aki nyolc hónapos terhes felesége társaságában üldögélt a Balaton-parti presszó teraszán. Az ifjú hölgy egyébként mindent tökéletesnek talált a csehszlovákiai események magyar szereplőjén. Lelkesen elemezte annak arcformáját, szemébe fordónadrágja színét, s egy dolog okozott csupán csalódást számára, nevezetesen az, hogy Deutsch kezében nem Kaput vagy Magyar Nemzetet látott, hanem Népszoprot. Mind ez persze nem lohasztotta le andreamonikacsilla (névére már sajnos nem emlékszem) szerelmi vágyait. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy éj-

jel a sátorban, álmában, Deutsch Tamásról beszélt. Erről őt az éjt vele együtt töltő kedvese világosította föl.

A magnófelvétel után Deutsch Tamást kezdték faggatni az Ötödik sebesség munkatársai, jól emlékezett-e a nyilatkozó fiatal hölgy nemrég a Balatonnál látta Deutsch Tamást, és azonnymában szerelemre is gyulladt iránta. Mint elmondta, első látásra keletkezett, érzéseit természetesen nem közzölte imádját, csupán titkon és messziről epekedett, s figyelte Deuschot, aki nyolc hónapos terhes felesége társaságában üldögélt a Balaton-parti presszó teraszán. Az ifjú hölgy egyébként mindent tökéletesnek talált a csehszlovákiai események magyar szereplőjén. Lelkesen elemezte annak arcformáját, szemébe fordónadrágja színét, s egy dolog okozott csupán csalódást számára, nevezetesen az, hogy Deutsch kezében nem Kaput vagy Magyar Nemzetet látott, hanem Népszoprot. Mind ez persze nem lohasztotta le andreamonikacsilla (névére már sajnos nem emlékszem) szerelmi vágyait. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy éj-

denki magánügyében —, miközben az ország közügyeit továbbra is titkok fátyla lengi át — arra biztassam idősebb és fiatalabb politikusainkat, hogy kerüljék a bulvár-sajtó zsákutcait. Nem is tehetem, hiszen egy élő rádióadásban előre sokszor nem is érzékelhető stúdióhangulat alakulhat ki, jöllehet, a poénokat azért többnyire előre próbálják kifundálni. Esetünkben is ez történt, ugyanis a műsor végén, sluszpoénként, nagy ajándékokkal közepette belépett a stúdióba két ifjú hölgy, s Deutschnak ki kellett választania közülük a Balaton-parti hősnőt. Szerencséjére ráhibáztott a fiú, így sikeres választását a lányok ékes vihogása és a stúdióbeliek mikrofonságos ríkoltozása kísérte. Majd szegény, prágai börtönt megért barátunk kényszerített nevetése hallatszott, amire a technikus gyorsan rákevert egy kis jó diszkómuzykát. Ja, kérem, ezt állítóg Nyugaton is így csinálják a jobbnál jobb magazinműsorokban. Annyi a különbség, hogy ott ez stílus, és mindez szervesen illeszthető más egyéb dolgokhoz. Mondjunk mindazokhoz, melyeket viszont nem egészen így csinálnak arrafelől, mint itt, a Kárpátok alatt. Például a politikát sem.

Pacsika Emília